

Fyzická vrstva

Služba – binary transmission – bezpečný přenos jednotky informace

Realizace

Z průběhu signálu je potřeba zajistit správné parametry pro „rozhodovací okna“

- Amplitudové okno – oblast nad a pod prahovými úrovněmi signálu, mimo oblast „nejistoty“ – úroveň signálu
- Časové okno- oblast validity signálu

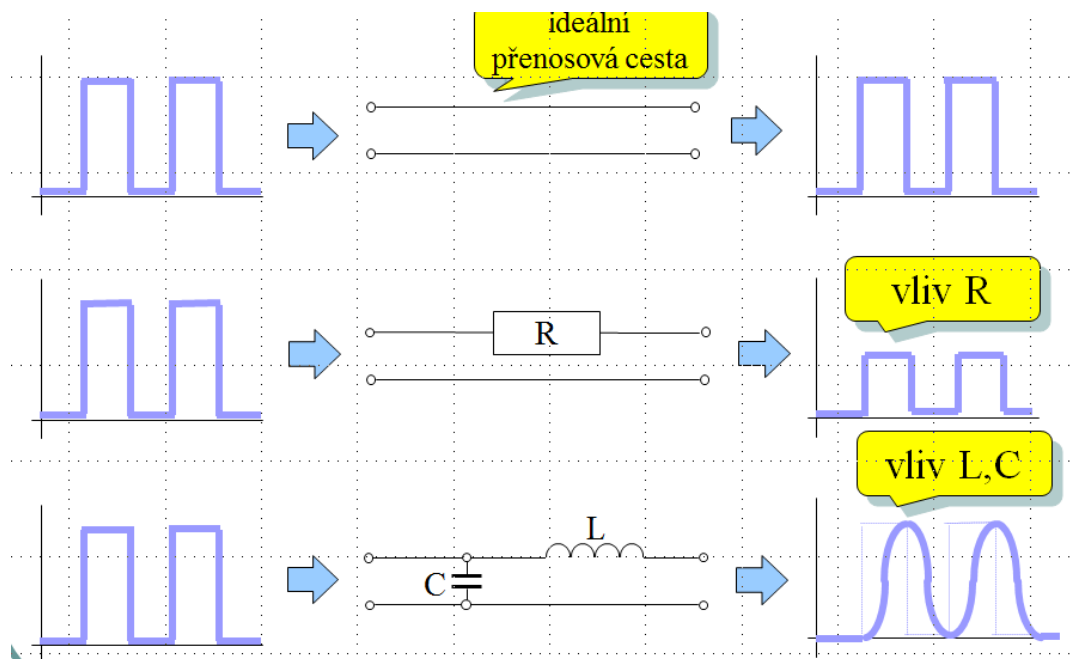
1. **Přenosová média** - amplitudové okno – elektrické a fyzické parametry přenosových médií.
2. **Kódování** – validita signálu – zajištění vložení synchronizace, není k dispozici speciální hodinový signál.

Pojmy

Reálné vlastnosti přenosového média vždy negativně ovlivňují přenos.

Hlavně se jedná o následující

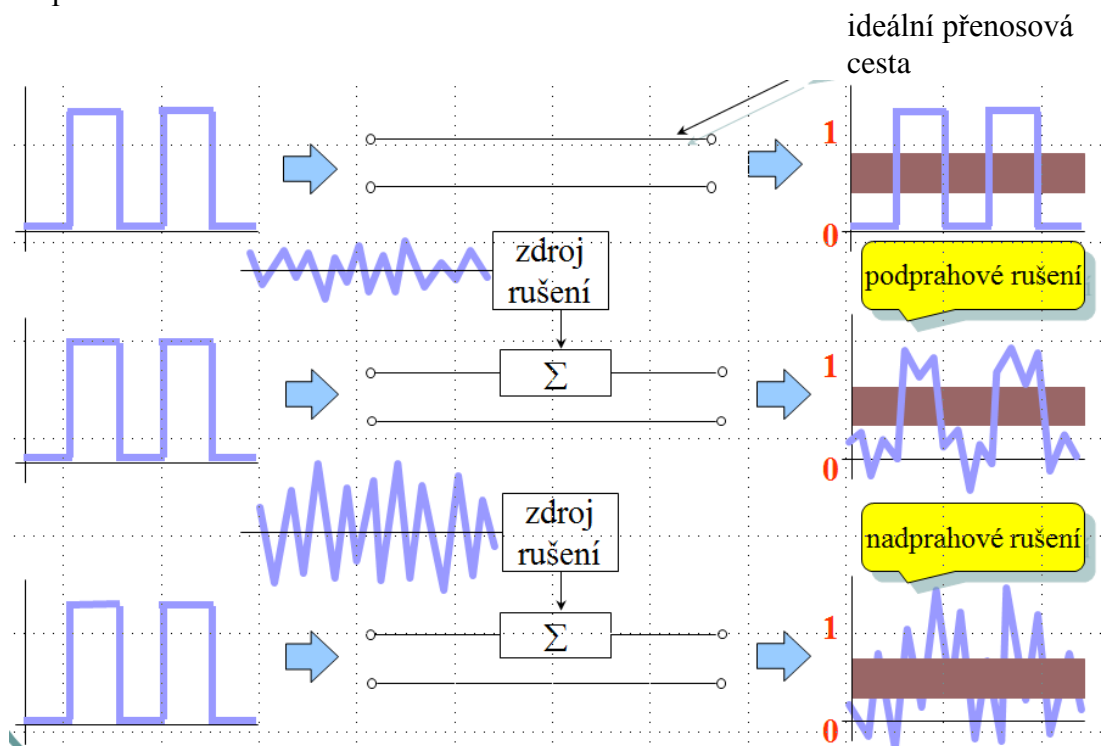
- **Útlum** (attenuation) – zeslabení signálu-jednotka dB
- **Přeslech** (crosstalk)– deformace působením okolních signálu (např. ze sousedních párů vedení) – jednotka dB
- **Zkreslení** – deformace signálu (přeslechem nebo rušení*) – jednotka %
- **Šum** – deformace signálu (vliv parametrů součástek zařízení)- jednotka dB

Vliv útlumu a zkreslení

*Rušení

- Podprahové
- Nadprahové

Obecné vlastnosti média

- **Přenosová rychlost** - vyjadřuje objem dat, přenesených za jednotku času. Měří se v **bitech za sekundu [b/s]**. Neříká nic o frekvenci změn přeneseného signálu.
- **Modulační rychlost** - modulační rychlost udává, s jakou frekvencí se mění signál. Měří se Baudech [Bd]. Nic neříká o vlastní rychlosti přenosu dat. Rychlost přenosu dat nezávisí jen na tom, s jakou frekvencí se mění signál, ale také na tom, kolik informace nese signál v době mezi dvěma změnami (způsob kódování – stupeň modulace).

Příklady:

1 Ethernet:

- přenosová rychlost = 10Mb/s
- používá fázovou modulaci Manchester. U kódu Manchester jsou k přenesení 1 bitu informace potřebné 2 změny signálu.

Jaká je modulační rychlost?

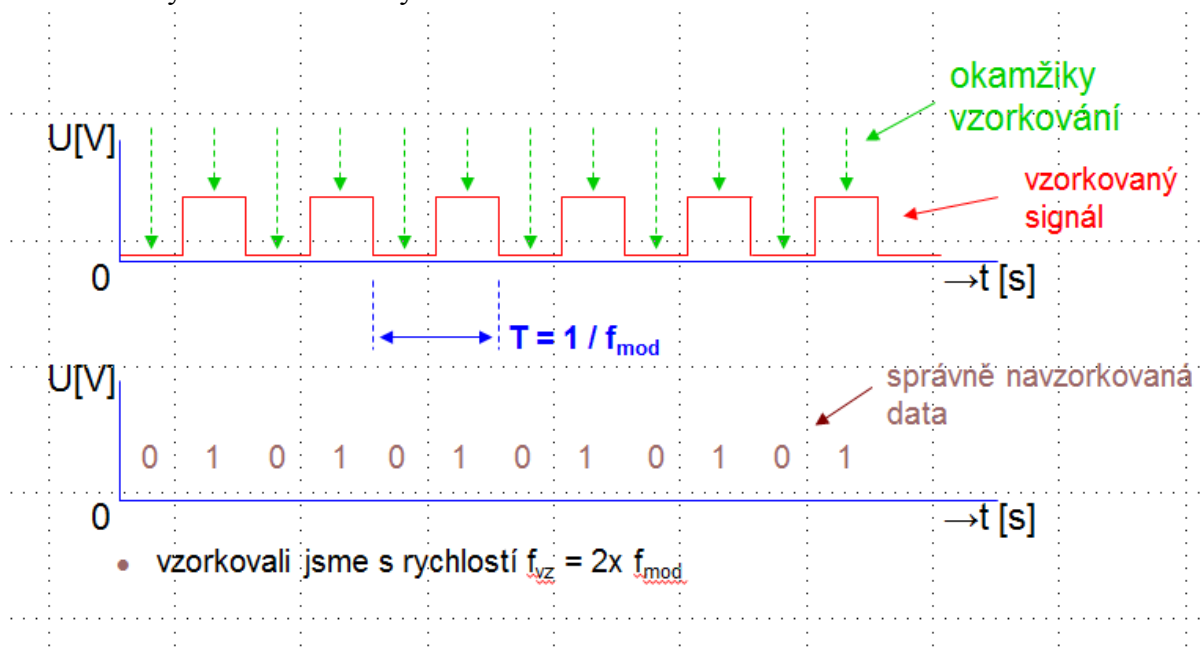
2 Telefonní modem V.34:

- modulační rychlost = 3200Bd
- používá kvadraturní modulaci QAM, $n = 512$

Jaká je přenosová rychlost?

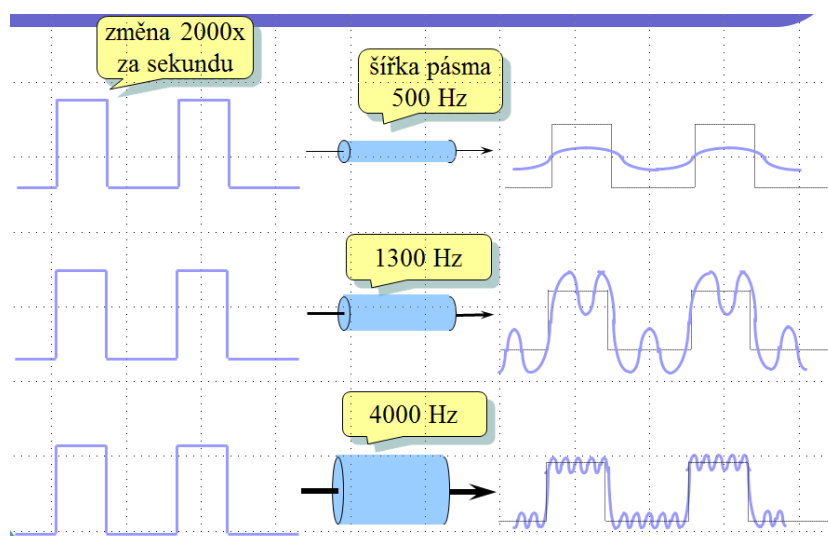
(signál mezi změnami může nabýt celkem $2^9 = 512$ rozlišitelných stavů, tj. v jednom modulačním kroku se přeneše 9 bitů informace)

Modulační rychlost závisí na rychlosti vzorkování dat.

Nyquistovo kritérium

- projde li signál přes pásmovou propust (kabel, vedení, filtr...) se šířkou pásma H , pak **je nutné snímat stav přijímaného signálu alespoň dvojnásobnou rychlostí** (neboli s frekvencí $2H$), aby z něj bylo „vyždímáno“ vše, co může reprezentovat.
- snímat stav přijímaného signálu rychleji nemá smysl. Veškerou další informaci (kterou mohly přispět vyšší harmonické složky) již odřezala zmíněná pásmová propust.

Shannonův teorém

Hranice přenosové rychlosti je dána šířkou přenosového pásma a kvalitou přenosové cesty. Šířka pásma udává maximální použitou modulační rychlost a kvalitu můžeme popsat odstupem signálu od šumu (udává, kolikrát je užitečný signál silnější než šum).

$$v_{p \max} = \text{šířka pásma (nebo } v_{\text{mod}}) * \log_2(1 + \text{signál/šum})$$

Hranice **závisí pouze na vlastnostech přenosové cesty**, nikoli na použité modulaci nebo stupni technologie

- **Přenosový výkon** - vyjadřuje objem „užitečných“ dat, přenesených za jednotku času. Měří se v bitech za sekundu. Postihuje:
  - o režii přenosových mechanismů a formátů
  - o režii potřebnou pro zajištění spolehlivosti (opakování přenosů apod..)

Neříká zda se bity přenášejí rovnoměrně nebo nárazově (po blocích).

Přenosový výkon může být i vyšší než přenosová rychlost.

Například:

Telefonní modemy s vestavěnou on-line kompresí. Přenosová rychlost je 28,8 kb/s (nominální). Při max. kompresi mezi modemem a počítačem data „tečou“ až 4x rychleji, tj. rychlostí 115,2 kb/s

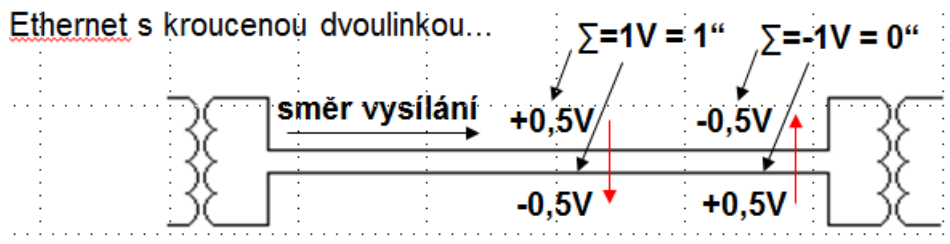
- **Symetrický (diferenciální) a asymetrický signál**

U sériových rozhraní bývají většinou dva typy signálů:

- o příjem dat (Receive - Rx)
- o vysílání dat (Transmit - Tx)

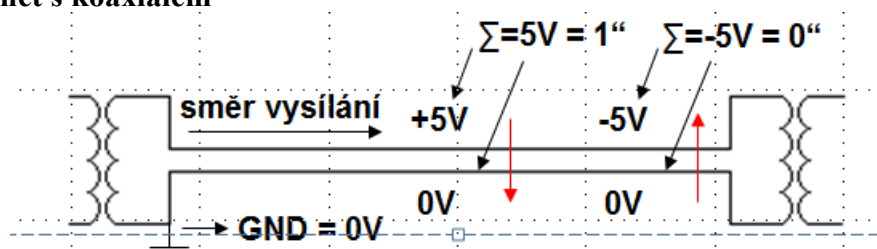
V případě **dvou vodičů na jeden signál** se jedná o **symetrický či diferenciální signál**.

Ethernet s kroucenou dvoulinkou...

Signál je realizován jedním vodičem proti zemi pak jde o asymetrický signál.

Ethernet s koaxiálem

- **Režimy přenosu dat**

- **Simplexní** - přenos může probíhat pouze jedním směrem (opačným směrem nelze data přenášet). Často se vyskytuje u kruhové topologie.
- **Poloduplexní (HD)**- přenos může probíhat střídavě oběma směry (po jednom vodiči) 10BASE5, 10BASE2 ...
- **Duplexní** (často plně duplexní – FD)- přenos může probíhat oběma směry současně (po samostatných vodičích) 100BASE-TX, 10BASE-F, RS232